

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Сукачова С.М., канд. екон. наук, доц.

Тімченко О.Д., доц.

Державний біотехнологічний університет

З початком повномасштабної війни економіка України опинилася у шоківому стані, відбулося значне зниження виробництва основних видів продукції, зруйновано експортний потенціал країни, знищено транспортно-логістичну, соціальну, маркетингову та інженерну інфраструктуру цілих регіонів, відбувся відтік кадрів за кордон та їх часткова передислокація на захід держави, з активного економічного життя було вилучено сотні тисяч людей [1].

Проте українська економіка проявила стійкість і, завдяки успіхам Збройних Сил України на полі бою, злагодженій роботі Уряду та бізнесу, швидкості відновлення зруйнованих/пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури вітчизняними службами, а також системній фінансовій підтримці з боку міжнародних партнерів втримано економічний фронт в умовах війни. Враховуючи це, у 2025-2027 роках прогнозується сталий тренд зростання, в основу якого буде закладено як відбудову економіки, так і її трансформацію у бік наближення до європейських стандартів [2].

Вже починаючи з 2023 року поступово зростає кількість суб'єктів підприємницької діяльності, а результати досліджень, проведених у кінці 2023 року компанією Advanter Group [3], засвідчили те, що майже 91% українських підприємств відновили свою діяльність з початку війни.

Поступовим є зростання показника відновлення ділової активності українських підприємств, зокрема, якщо у жовтні 2022 року він мав від'ємне значення та становив -0,69 пунктів, то у березні 2024 року значення показника складало +0,37 пунктів. Тобто відбувається значне поживлення українського ділового ринку та його вихід із стагнаційних процесів [4].

Слід зазначити, що процесам започаткування бізнесу, зміни видів діяльності, перебудови або впровадження нових напрямів діяльності, створення окремого стратегічного підрозділу суб'єкта підприємницької діяльності передують процес бізнес-планування. Прорахунки або відсутність бізнес-планування взагалі, як показує сучасна практика, призводить до того, що певна кількість бізнес-ідей зазнає краху, а підприємці замість очікуваних результатів отримують збитки або взагалі стають банкрутами.

Однією з основних причин неможливості реалізації бізнес-плану є саме недосконале інформаційне забезпечення самого процесу бізнес-планування.

Як відомо, для формування інформаційного забезпечення процесу бізнес-планування необхідно зосереджувати зусилля на формуванні маркетингової, виробничої, фінансової, загальноекономічної та галузевої інформації, а також використовувати попередній досвід з ведення підприємницької діяльності, передбачення та припущення щодо майбутнього бізнесу або змін його параметрів. Проте, навіть на етапі формування

інформаційної бази підприємці стикаються зі значною кількістю проблем, основними з яких є: недостатність коштів для проведення ґрунтовних маркетингових, науково-технічних та інших досліджень; недостатність специфічних знань у розробників бізнес-плану; відсутність/недосконалість єдиної структурованої інформаційної системи; відсутність/недосконалість автоматизації обробки інформації тощо.

Якісно розробленими та ефективно реалізованими можуть бути лише ті бізнес-плани, які ґрунтуються на точній, достовірній, оперативній й найбільш повній інформації. Для цього ще на першому етапі здійснення процесу бізнес-планування необхідно створити єдину інформаційно-аналітичну систему та розробити комплекс заходів щодо забезпечення її ефективного функціонування, включаючи установку відповідного програмного забезпечення.

Враховуючи значні масиви інформації, які необхідно обробляти під час здійснення процесу бізнес-планування, системи інформаційного забезпечення повинні бути автоматизованими та включати п'ять основних елементів: суб'єкти бізнес-планування, інформаційні потоки, апаратні засоби та програмні продукти, бази даних, комунікації.

Впровадження автоматизованих систем інформаційного забезпечення дозволяє підвищити рівень обґрунтованості прийняття управлінських рішень. Проте слід враховувати, що в сучасних умовах апаратні засоби та програмні продукти є досить вразливими до морального зносу та швидкості окупності вкладених коштів, тобто необхідно завжди враховувати економічну ефективність їх використання.

Використання автоматизованих систем інформаційного забезпечення в процесі бізнес-планування дозволяє вирішити такі важливі завдання, як забезпечення спільної роботи з даними всіх учасників одночасно, автоматизація роботи з документами, формалізація даних відмінних за логікою, архітектурою та форматом, виключення багаторазового дублювання інформації, спрощення пошуку необхідних для синхронізації даних, покращення якості моделювання поведінки зовнішнього середовища та бізнес-процесів, підвищення надійності зберігання й ефективності роботи з даними в цілому.

Інформаційні джерела:

1. Борщевський В., Куропась І., Орест М. Економіка війни та повоєнний економічний розвиток України: проблеми, пріоритети, завдання. Портал «Громадський простір». 13.04.2022. URL: <https://www.prostir.ua/?news=ekonomika-vijny-ta-povojennyj-ekonomichnyj-rozvytok-ukrajiny-problemy-priorytety-zavdannya>

2. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2025-2027 роки. Мін-во економіки України <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=428b492a-6d7c-4380-97c7-78ccb7f4a1fa&title=PrognozEkonomichnogoISotsialnogoRozvitkuUkrainiNa2025-2027-Roki>

3. Нове щомісячне опитування підприємств. Випуск 23 (03.2024). Український бізнес під час війни. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/23-2024/267941877>

4. Мариненко Н., Ерстенюк Т. Тенденції функціонування та можливості розвитку вітчизняного підприємництва в умовах воєнного стану. Соціально-економічні проблеми і держава. 2024. Вип. 1 (30). С. 152-168. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2024/24mnyuvs.pdf>